

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce: O. P., zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem v Plzni, Františkánská 7, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2004, čj. OAM-3537/VL-20-05-2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 9. 2005, čj. 64 Az 228/2004 - 22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- I. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- II. Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 17. 12. 2004, čj. OAM-3537/VL-20-05-2004, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 183/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě. V žalobě uvedl, že žádá o přezkoumání své žádosti o udělení azylu, neboť rozhodnutí žalovaného o jejím zamítnutí bylo neobjektivní, a to konkrétně s ohledem na pohovor dne 13. 12. 2004. Dále uvedl, že se nemůže obrátit na státní orgány Ukrajiny, protože od nich vzhledem k silné korupci a spojení policie s mafií nemůže očekávat pomoc a ochranu.

Krajský soud v Ostravě žalobu rozsudkem ze dne 20. 9. 2005, čj. 64 Az 228/2004 - 22, zamítl. Ztotožnil se s žalovaným, který opřel výrok svého rozhodnutí o zjištění, že žalobce požádal o azyl ve snaze legalizovat si v České republice pobyt, když na Ukrajině měl problémy se soukromou osobou, potíže se týkaly náhrady škody z dopravní nehody. Rozsudek krajského soudu vycházel ze závěru, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem.

Rozsudek krajského soudu žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl včas podanou kasační stížností. Uvedl, že důvod kasační stížnosti spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; má zato, že krajský soud stejně jako žalovaný nesprávně posoudil právní otázku, zda je možno na případ stěžovatele vztáhnout ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, tedy že žádost o udělení azylu stěžovatelem byla podána zjevně nedůvodně. Stěžovatel se ve své domovské zemi dostal do finančních potíží, po způsobení škody na vozidle jiné osoby a poté co poškozený k vymáhání pohledávky použil osob ze zločineckých struktur. Stěžovatel tak byl ohrožen na zdraví a životě; pokud hledal ochranu u státních orgánů, zjistil, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur. Stěžovatel je přesvědčen, že je u něj dán azylový důvod podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur a je těmito strukturami pronásledován z důvodu svého nečlenství v nich, domovský stát stěžovatele tuto situaci toleruje. Stěžovatel rovněž poukázal na čl. 65 metodické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka a domnívá se, že jeho potíže lze podřadit pod pojem pronásledování podle citovaného článku. Stěžovatel spatřuje dále důvod kasační stížnosti v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., protože má zato, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možné ve správním řízení spravedlivě rozhodnout. Žalovaný nerespektoval situaci stěžovatele, který má jen velmi omezené možnosti pro zjištění důkazů o perzekuci v domovské zemi, krajský soud tuto skutečnost ponechal zcela bez povšimnutí. Důvod kasační stížnosti spatřuje stěžovatel rovněž v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť krajský soud nesprávně posoudil, zda předcházející správní řízení netrpělo vadou. Stěžovateli je vytýkáno, že sice uvedl konkrétní ustanovení správního řádu, která žalovaný ve správním řízení porušil, avšak již k těmto zákonným ustanovením opomněl přiřadit konkrétní skutkové důvody pro svá tvrzení o porušení procesních pravidel. V takovém případě byl krajský soud povinen přezkoumat dodržení procesních předpisů ve správním řízení a při vydání napadeného rozhodnutí. Stěžovatel je přesvědčen o tom, že žalovaný se porušení správního řádu dopustil minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci. Stěžovatel je pak dále přesvědčen, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, protože jeho odůvodnění je nedostatečné. Stěžovatel krajskému soudu rovněž vytknul způsob, jakým se vypořádal s překážkami vycestování na straně stěžovatele, kterému hrozí po návratu na Ukrajinu nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že kasační stížnost shledává převážně nepřijatelnou, neboť většina stížných námitek nebyla uplatněna před krajským soudem. V rozsahu, v němž posoudí Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako přípustnou, navrhuje žalovaný její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku; takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud o věci uvážil takto:

Stěžovatel v kasační stížnosti namítal nedostatek skutkových zjištění správním orgánem [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], dále vadu řízení před krajským soudem [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] a nezákonnost, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

Prvotní je námitka týkající se nedostatečně provedeného dokazování, a z toho plynoucího nedostatečného zjištění skutkového stavu, když jen na základě úplného a řádného zjištění všech rozhodných skutečností lze stavět právní závěry o naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.).

Ze správního spisu vyplynulo, že dne 8. 12. 2004 podal stěžovatel žádost o udělení azylu, kterou odůvodnil tím, že opustil Ukrajinu kvůli tomu, že po něm majitel auta, které rozbil, vymáhal peníze na nové auto a vyhrožoval mu, že podpálí jeho dům. Na policii se neobrátil, protože se cítí vinen, ani u nehody policie nebyla. V případě návratu do vlasti se obává majitele auta, za jehož poškození je odpovědný. Při pohovoru dne 13. 12. 2004 dále uvedl, že ve vlasti neměl žádné problémy se státními orgány, policií, soudy či jinými státními institucemi. Žalovaný při svém rozhodování vycházel z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení a v pohovoru k důvodům návrhu. S ohledem na skutečnosti uvedené stěžovatelem ve správním řízení nelze takto zjištěný skutkový stav považovat za nedostačující pro rozhodnutí ve věci; stěžovatel uváděl důsledně jako důvod podání žádosti o azyl problémy se soukromou osobou, které se snažil odjezdem z Ukrajiny řešit, proto nebyl důvod provádět jakékoliv další důkazy. Bez povšimnutí nelze nechat ani skutečnost, že tvrzení stěžovatele

o nedostatečném dokazování ve správním řízení je zcela nekonkrétní a stěžovatel ani v kasační stížnosti neuvádí, jaké důkazy měly být provedeny. Proto Nejvyšší správní soud v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatel dále namítal, že krajský soud pochybil, když nesprávně posoudil, zda správní řízení předcházející podání žaloby netrpělo procesní vadou [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Stěžovateli bylo v napadeném rozhodnutí krajským soudem vytýkáno, že obecně uvedl ustanovení správního řádu, která měla být porušena, aniž jim přiřadil konkrétní skutková a právní tvrzení. Tato námitka stěžovatele není podložena obsahem rozhodnutí krajského soudu. Krajský soud se vypořádal s jednotlivými námitkami stěžovatele, z žádné části jeho rozsudku nevyplývá, že by stěžovateli vytknul pouze obecně tvrzené porušení určitých ustanovení správního řádu. Ostatně žalobce v žalobě ani žádná ustanovení správního řádu, která měla být porušena, neuvedl.

Tvrzení stěžovatele o tom, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu je zcela nekonkrétní, stěžovatel uvádí pouze subjektivní pocit nedostatečného odůvodnění. Stěžovatel navíc tuto námitku neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl, a z pohledu přezkumu kasačním soudem se tak jedná o nový důvod, který je nepřipustný (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud rozhodnutí žalovaného přezkoumal v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. a stěžovatelem zmíněné vady řízení neshledal; svoje rozhodnutí dostatečným způsobem odůvodnil. Za této situace nebyl postup soudu v rozporu se zákonem a nedošlo k naplnění důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatel rovněž namítal nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), kterou stěžovatel spatřuje v tom, že jeho žádost o udělení azylu neměla být zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, nýbrž že mu azyl měl být udělen podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

Podle § 12 písm. a) zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má podle § 12 písm. b) zákona o azylu odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvedl skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

Stěžovatel jako důvod podání žádosti o azyl uvedl problémy se soukromou osobou, a to majitelem auta, které poškodil, tento po něm vymáhá náhradu škody a vyhrožuje mu. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval ve svém rozhodnutí ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004 - 48^[1], skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu

^[1] <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=4609>

obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny. Stěžovatel však takové další skutečnosti v průběhu správního řízení neuváděl. Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí, ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 7/2004 – 37^[2], uvedl, že pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce, zdůvodňovanou tvrzením, že (tyto) nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním žvlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. V této souvislosti Nejvyšší správní soud konečně pro srovnání odkazuje na své rozhodnutí ze dne 27. 11. 2003, čj. 4 Azs 26/2003 - 55^[3], v němž konstatoval, že obava z toho, že věřitelé budou po žadateli o azyl vymáhat své pohledávky, není azylově relevantním důvodem (§ 12 zákona o azylu), ani důvodem pro vyslovení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Je tedy zřejmé, že žalovaný správně dospěl k závěru, že je namístě aplikovat § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, a rovněž krajský soud nepochybil, když rozhodnutí žalovaného shledal souladným se zákonem.

Pokud stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že poškozený majitel vozidla použil k vymáhání pohledávky osob ze zločineckých struktur, a on tak byl ohrožen na zdraví a životě, a že při hledání ochrany u státních orgánů, zjistil, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur, a uzavřel, že je jako člen sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur těmito strukturami pronásledován a jeho domovský stát tuto situaci toleruje, jedná se o skutečnosti, které uplatnil až poté, co bylo vydáno napadené rozhodnutí a k nimž proto Nejvyšší správní soud nepřihlíží (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Pokud stěžovatel upozornil na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro postavení uprchlíka, Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že tato námitka je jednak velmi obecná a jednak bez jakéhokoliv vztahu k posuzované věci, proto je zcela nedůvodná. Stěžovatel navíc ani tuto námitku neuplatnil v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohl, a z pohledu přezkumu kasačním soudem se tak jedná o nepřijatelný důvod kasační stížnosti (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Stěžovatel nakonec krajskému soudu vytknul způsob, jakým se vypořádal s tvrzením stěžovatele o existenci překážek vycestování. Krajský soud přitom v napadeném rozhodnutí ve vztahu k existenci překážek vycestování (§ 91 zákona o azylu) ničeho neuvedl; výrok podle § 91 zákona o azylu vůbec nebyl součástí napadeného rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud doplňuje, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 zákona o azylu, nelze považovat za rozhodnutí o neudělení azylu ve smyslu § 28 tohoto zákona; za takové lze považovat pouze rozhodnutí, kterým je rozhodnuto o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. Rozhodne-li správní orgán o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 zákona o azylu, nečiní již výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91

^[2] <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=4896>

^[3] <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=4552>

citovaného zákona; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2004, čj. 2 Azs 147/2004 - 41^[4].

Nejvyšší správní soud tedy zhodnotil přípustné stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu

^[4] <http://www.nssoud.cz/anonym.php?ID=4608>